

Józef Szymański¹¹

**RECENZJA WYDAWNICZA MONOGRAFII
50 LAT KOŚCIOŁA KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKIEGO,
POD REDAKCJĄ KS. DR. TADEUSZA CEYNOWY,
RADOM–KOSZALIN 2022, SS. 369**

Pokłosem konferencji nt. *50 lat Kościoła koszalińsko-kołobrzeskiego*, zorganizowanej w murach Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie 14 maja 2022 r., jest opracowana przez ks. dra Tadeusza Ceynowę publikacja pod tym samym tytułem. Jubileusze zawsze skłaniają do podsumowań. Problematyka opracowania zdeterminowana jest samym tytułem. Zgodnie z życzeniem organizatorów w oparciu o opracowania profesjonalnych badaczy podjęto naukową refleksję nad dziedzictwem Kościoła obejmującą „spuściznę zamierchłej przeszłości” od biskupa Reinberna i pierwszej diecezji w Kołobrzegu, poprzez 1972 r., kiedy rozpoczęła się historia diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej, z pierwszym biskupem – kardynałem nominatem Ignacym Jeżem.

Ustanowienie przez papieża Pawła VI odrębnej struktury kościelnej dla tej części kraju miało wielkie znaczenie dla Kościoła, mieszkańców Pomorza, ale i dla całego państwa. Było to działanie zgodne z polskimi oczekiwaniami i potrzebami. Stabilizowało relacje na mapie wyznaniowej, a kościelna administracja w naturalny sposób uzupełniała organizm państwa polskiego i znacząco przyczyniła się do integracji tych ziem i przesiedlańców przybyłych tu po 1945 r.

Przybyli tu ludzie z różnych terenów. Obok autochtonów żyło wielu przyjezdnych z Kresów, z Polski centralnej, z Kielecczyzny, a także przedwojenni emigranci powracający z zachodniej Europy. Wszyscy oni stanowili konglomerat, który należało ze sobą połączyć, zlikwidować różnice wynikające z różnych doświadczeń, innej mentalności i zwykłych uprzedzeń. Nie był to łatwy proces, doprowadził on jednak do pewnej unifikacji.

Złoty jubileusz diecezji skłania więc do refleksji związanych z dziejami ziem, które obecnie tworzą ten lokalny Kościół. Naukowa refleksja jest doskonałym momentem porządkującym wiedzę historyczną na ten temat, obejmuje wiele przestrzeni funkcjonowania diecezji, jej instytucje, dzieła, historię ludzi, którzy odcisnęli piętno na terenach stanowiących „koszalińsko-kołobrzeski Kościół”. Ta historia ma bardzo wiele barw. Jest jednocześnie historią rodzin, dzieci, młodzieży, seniorów, którzy tworzyli specyfikę tej społeczności, wzrastali na tej ziemi, łączyli z nią swoją przyszłość i co istotne – byli świadkami „Prawdy”.

¹¹ Ks. dr hab. Józef Szymański, prof. UP, Instytut Historii Uniwersytetu Pomorskiego w Słupsku, ORCID: 0000-0003-3799-200X, e-mail: jozef.szymanski@apsl.edu.pl.

Z tym dziedzictwem zmierzili się zaproszeni Prelegenci – Autorzy opracowań (19), dając tym samym zarówno Uczestnikom konferencji, jak i Czytelnikom niniejszego opracowania szansę posmakowania wiedzy wyjątkowej, sięgającej odległych wieków i ujawniającej niezwykle ciekawe wątki, zazwyczaj poukrywane w i wokół miejsc kultu, archiwach, muzeach, zapiskach, wspomnieniach świadków Kościoła koszalińsko-kołobrzeskiego i lokalnej społeczności, nie pomijając działalności charytatywnej i oświatowej.

Prezentowane studia i szkice oparte są na rzetelnej podstawie źródłowej obejmującej dostępne dokumenty z archiwów różnej proveniencji. Jest to więc niezaprzeczalna wartość opracowania, wskazuje bowiem na to, że nie jest to powtarzanie utartych już stwierdzeń, ale często odkrywanie wciąż nowych, nieznanych wątków nakreślających nowe drogi poszukiwań naukowych. Podejmują też bardzo skomplikowane i nabrzmiałe problemy etniczne i wyznaniowe, które nie pozostawały bez wpływu tak na duchowieństwo, jak i na wiernych. Bogato przy tym prezentuje się dobrze dobrana i wykorzystana literatura przedmiotu. Czytelnik spotka się więc w tym opracowaniu z wynikami badań historycznych, teologicznych i socjologicznych. Wszystkie one składają się na szeroki wachlarz zagadnień obejmujących tak przeszłość, jak i teraźniejszość terytorium obecnej diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej, nie tylko w perspektywie ostatnich dziesięcioleci. Poza tym Czytelnik znajdzie tu bardzo interesujące refleksje i wspomnienia wiernych o ich przeżywaniu swojej obecności w Kościele diecezjalnym, po prostu żywe świadectwa wiary w Jezusa Chrystusa.

Pomimo tego, że studia, szkice – wspomnienia mają charakter przyczynkarski, to jednak na ich podstawie tworzymy obraz dziejów diecezji. Problematyka podjęta w książce, z uwagi na specyfikę regionu, jego historię, a nawet krajobraz kulturowy, czyni z publikacji pomost między przeszłością a teraźniejszością. To wszystko sprawia, że Czytelnik dostanie do rąk opracowanie dające dobry zarys funkcjonowania Kościoła w diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej.